

Arkadaşım Prof. Dr. Kazım Türker

Prof. Dr. S. Oğuz Kayaalp
TÜBA Şeref Üyesi

Kazım Türker'i, 1963 Eylülünde, ABD'den Ankara Tıp Fakültesi Farmakoloji Kürsüsü'ndeki görevime dönünce tanıdım. Genç arkadaşlarımın çoğu onu yakın zamanlardaki haliyle ile tanırlar. Onun için ben bu yazıda eski gözlemlerimi ve anılarımı dile getireceğim.

Beni ilk etkileyen yönü İstanbul Üniversitesi'nde çok başarılı bir tıp eğitiminden sonra Tedavi Kliniği'nde başladığı iç hastalıkları ve farmakoloji ortak uzmanlık eğitiminin ardından meslek olarak iç hastalıklarını değil, farmakolojiyi seçmiş olması idi. 1950'li yıllarda farmakoloji , diğer temel tıp bilimleri gibi, uğraş alanı olarak bugünkü kadar tanınmamış ve gelişmemişti. Tıp Fakültesi mezunlarının gözünde tercih edilen bir alan sayılmazdı. Farmakolojiyi hızlandıran, dallandıran ve araştırmaya dayalı bilgi patlamasına yol açan ilaç devrimi olgusu henüz başlamak üzere idi.

Böyle bir ortamda elinde gıpta edilen klinik dalda uzmanlık diploması olan bir doktorun, geleceğini farmakolojiye adanması, temel tıp bilimlerinde araştırma yapmaya karşı aşırı bir isteğin ve bundan zevk ve heyecan duymanın somut göstergesi idi. İşte Kazım Türker arkadaşım böyle bir heyecan ve bilim aşkıyla farmakoloji mesleğine başlamış olmalıydı. Bu heyecanını ve sevgisini 1997'de sağlık durumu nedeniyle uğradığı büyük talihsizliğe kadar aktif bir şekilde 40 yılı aşkın bir süre hiç azalmadan sürdürdü. Farmakoloji ile olan ilişkisinin altında sadece fikirselsel bir tatmin duygusu değil, derin bir coşku yatıyordu. Meslek yaşamının en mutlu, en coşkulu anları laboratuvarında, kendi deyimiyle çalıştığı "setap"ının başında, araştırmaya daldığı zamanlardı. Laboratuvara herkesten önce gelir ve oradan en son çıkan o olurdu. En sevdiği klasik müzik ezgileri ve en anlamlı , hamasi şiir alıntıları ağızından o zaman dökülürdü. Bunu belirtmezdi ama, laboratuvarını bir mabet gibi görür ve eminim ki laboratuvar çalışmasını bir ibadet sayardı. Laboratuvar araştırmasını bir yaşam biçimi olarak içine sindirmişti.

Eğitici olarak ve araştırmacı olarak dinamik, enerji ve fikir dolu üstün bir bilim adamı idi. Takdir ettiğim müstesna yönlerinden biri, bilim adamlığını laboratuvar adamlığı ile eşleştirmesi idi.

1960 ve 1970'li yıllarda , YÖK düzeni gelene kadar, fakültelerin öğretim üyeleri, büyük fakültelerde nerdeyse her hafta toplanan ve yarım gün süren "profesörler kurulu" toplantılarında fakültenin akademik ve yönetsel işleri üzerinde, bazen çok ateşli olan görüşmeler, tartışmalar yaparlardı ve kararlar alırlardı. Kazım Türker bu toplantılarda araştırmaya ve bilgi üretimine ilginin azlığını, yayınların kıtlığını vurgulayan ve araştırma uğraşının etkileyici üslubu ve gür sesiyle promosyonunu yapan az sayıdaki kurul üyelerinden biri idi. Bunun için adı, fakültesindeki öğretim üyeleri arasında "paper" Kazım'a çıkmıştı. Tıp öğrenimi sırasında gösterdiği başarılar nedeniyle, sınıf arkadaşlarının, ayrıntılı ve kapsamlı bir anatomi atlasının yazarından türettikleri bir adla "Sobotta" Kazım diye anılmış.

Bilimsel tutkularından başka ülkemizin bilim dışı alanlardaki geri kalmışlığını düzeltmeye yönelik tutkuları ve yol gösterici girişimleri de vardı. Bunları *Cumhuriyet* Gazetesi'nde yayımladığı sosyopolitik tonlu makalelerde dile getirirdi.

Meslek yaşamının heyecanları yanında, doğduğu yer olan İspir ilçesinin bir bucağında kırsal ortamın verdiği özgürlük içinde geçirdiği çocukluk ve ilk gençlik yıllarının pastoral heyecanları ile de dolu idi. Yakın arkadaşlarına sık sık Kaçkar dağları ve memleketi ile ilgili anılarını büyük bir zevkle anlatırdı.

Anadolulu olma yanı sıra daima öğünen gerçek bir vatanseverdi. Kendisini saygı, sevgi ve rahmet dilekleriyle anıyorum.

Ruhu şad olsun.